

ליילה טוב, רנמסט

מישראל לפלסטין. מה יש? כבר קרו דברים כאלה. אחרי מיגור הקולוניאליזם, החליפה קונגו הבלגית את שמה לזאיר."

הזמנה למישפט

בתיק מס' 2808/82 של בית-המשפט השלום בתל-אביב מאשימה מדינת-ישראל את המיסעודן אלי רונן בכל מיני דברים רעים. על סמך ראיון שהוא העניק בשעתו לכתבת העולם הזה, שרית ישי.

שרית ישי הזמנה להעיד ביום מסוים בשעה 8.30 בבוקר. כרוב חברי מערכת העולם הזה היא עובדת לא פעם בלילות, והצורך לקום השכם בבוקר לא מצא חן בעיניה. היא התרגזה כפליים כאשר באותו יום כלל לא הגיע תורה להעיד.

כך הזמנה שוב ושוב לתת את עדותה, ובכל פעם נדחתה השמיעה. כשהזמנה בפעם החמישית או השישית, שכחה להופיע. אז התרגזה כבוד שופט-השלום מצא, וציווה על המישטרה להביאה בכוח. היא נאלצה לבוא לתחנה ולהפקיד פיקדון בסך 20 אלף שקל, כדי להבטיח את הופעתה.

החודש קיבלתי גם אני הזמנה. הנאשם, אלי רונן, תבע שאבוא להעיד על כתבתה של שרית ישי. הזמנה רישמית של בית-המשפט כעצה שעלי להתייצב לפני כבוד השופט מצא ביום השישי, 11 במאי 1984, בשעה 8.30 בבוקר בדיוק. אחרת יביאו אותי בכוח, יטילו עלי קנס בסך 20 אלף שקל וישלחו אותי למאסר של שלושה חודשים.

אחרי לילה של עבודה התייצבתי בשעה היעודה אצל כבוד השופט מצא, אך לא מצאתי אותו. כבוד השופט מצא, כך הסתבר, נמצא במקום אחר. הוא שמע מישפט אחר בבית-המשפט אחר. בלישכתו שררה דממה של בתיקבורות, וכך גם בכל הקומה. לא נמצא שם מזכיר או פקיד, שניתן היה לשאלו לפשר התופעה המזווה.

לבסוף מצאתי בקומה אחרת פקיד-מודיעין, שהיפנה אותי לחדר 644, שם אמורה היתה לשבת מזכירתו של כבוד השופט מצא. המזכירה התגלתה כמזכיר, וזה הראה לי את התיק. היה כתוב שם שחור על גבי לכן שהמישפט נדחה. בתיק מצוי גם העתק של מברק שנשלח לנאשם, אלי רונן, כדי להודיע לו על רחיק המישפט. כמזכיר נאמר לו שעליו להודיע על כך לעדים שלו. מובן שאלי רונן לא טרח להודיע לי דבר. גם לא היה לו כל קשר עימי. אילו היה הוא מומין אותי, לא הייתי מטריח את עצמי מכאן לשם. אבל אני הזומנת עליידי בית-המשפט כהזמנה רישמית, וחובת בית-המשפט היתה להודיע לי בעוד מועד שהודעתי מיותרת.

כך ביזכותי את זמני, הרסתי את יום-העבודה שלי וסכלתי מרגשות של רונן ותיסכול.

היה ידוע לי, כמובן, שבית-המשפט במדינת-ישראל מתנהל כמו בימי התורכים, וכי ההתחשבות באזרח, המקובלת במוסד זה, אינה מגיעה אף לרמת העות'מאנית. אבל כשנתקלים בתופעה זו פנים אל פנים, זה מעורר בלב זעם איך-אונים.

מכיוון שזה קורה לאורחים רבים מדי יום, מדוע אין אנו עושים דבר כדי להעלות את בית-המשפט לרמת-האירגון של התחנה המרכזית?

סבידור של חרות

מנחם סבידור רכש את עולמו ואיבד את מושבו ככנסת כאשר הכריע כפי שהכריע בישיבה הגורלית על הקרמת הבחירות. מיפלטגו הדיחה אותו.

מרכזי ציפורי רכש את עולמו ואיבד את מושבו ככנסת ובממשלה כאשר הרים את שופרת הטלפון, כלילה הנורא של צברה ושאתילא, והועיק את יצחק שמיר. הוא החמיר את מצבו כאשר גילה זאת לוועדת-כהן.

ציפורי

המתעב פישעיי-מלחמה, איש-מוסר על פי מושגיו. בשלוש השנים האחרונות הוא ניהל מלחמת-גורילה נגד אריאל שרון כממשלה. כמהלך המלחמה שאל את השאלות הנכונות, גם אם לא הצביע תמיד בהתאם לשאלות אלה. כאשר התקבלו בממשלה החלטות שכיום קשה להבין אותן בלי עזרת פסיכיאטר, ושתוצאותיהן פזורות בבתי-הקברות ברחבי הארץ, היה ציפורי שקול וסביר (יחסית), וגם אמיץ.

הדחת ציפורי מעידה כאלף עדים על מהותה של תנועת-חרות, כשם שהדחת סבידור מעידה כאלף עדים על מהות הליברלים. לא סבידור וציפורי עמדו למישפט — אלא מיפלטגויהם. ועל שתייהם ניתן לאמר: מנה, מנה תקל ופרסני!

והנה בא מירון הטוב, יונה מרופלמת, ליברל ישראלי, סגנה של שולמית אלונג, בעל תעורות של כל מיני מוסדות ומרכזים של שלום בחסות המערך, ואומר: זה בסדר. הסיפוח אינו רע. הסיפוח הוא טוב. הסיפוח הוא תביעתם של הליברלים ושוחריההשלום בישראל.

ממש הצלה. על כן ווכה מירון בנבנישתי כפירסומת אדירה. הוא צץ ככל מיני ישיבות ואסיפות, נפגש עם ראשי הממשלה האמריקאית, נקרא להעיד במוסדות הקונגרס, מצוטט בהרחבה בטורייה של פרשנים ליברלים ושוחרי-שלום.

אפשר לננות קאריירה שלמה על כסיס כזה. איש-שמאל ישראל, העוזר לקבל את תורת הימין הישראלי, ליברל המצדיק סיפוח — הרי זוהי מציאה ממש.

איני רוצה להתוכח כאן עם התיזה של בנבנישתי. כבר עשיתי זאת לא-פעם. לדעתי אין בה שום ממש. שום דבר בעולם אינו „בלתי-הפיך". מלבד המוות. אפשר להרים 100 אלף מתנחלים בגדה המערבית, ואפשר להרים 200 אלף. זה תלוי רק בנחישות-ההחלטה של הממשלה באותה שעה, ובנחישות רעת-הקהל שתעמוד מאחוריה. אם עסי-ישראל ירצה בכוא העת בשלום, ויהיה משוכנע שהוא חיוני לעתיד המדינה ולביטחונה, וישלם תפיפתר. ויש גם כמה וכמה פיתרונות אפשריים אחרים — הבעיה אך לא זה העיקר. העיקר הוא איך משפיעים הדברים של מירון כ י ם , כשעדיין אין 100 אלף מתנחלים וחכרי-מחרת בגדה.

אורי אבנרי

איתי יונה

מירון מפלס את הדרך לפנייהם, בארץ ונחול". הוא משתק את ההתנגדות של „היונים". הוא עוזר להרדים את שלום עכשיו ורומייהם, המייחלים במילא לססי-הדרמה ליברלי מתוק. הוא מרגיע את מצפונם בכשורה הנעימה שאפשר להיאבק על זכויות-האדם וזכויות-האזרח בארץ המסופחת.

זוהי, כמובן, שטות גמורה. מי שרוצה כסיפוח השטחים האלה אינו חולם על מדינה דוילאומית, שבה יישבו ככנסת 45 פלסטינים, ומחר 55, ומזכותיים 65. הם רוצים באימפריה יהודית, שבה לא תהיה לערבים שום זכות, אף לא הזכות להישאר בארץ. אחרי שיבוצע הסיפוח, הם לא ישאלו את מירון בנבנישתי איך לנהוג כאוכלוסיה. הם יגרשו אותם כהמוניהם, וירכאו את השאר בשטיות המחמתר העברית.

מירון יודע זאת היטב. כבר השתתפתי עימו בסימפוזיונים, והעליתי עובדות פשוטות אלה. הלואי ויכולתי לחשוב שהוא נאיבי, שאינו יודע מה הוא עושה. למרבה הצער, חוששני שאינו נאיבי כלל וכלל.

ככל שלב מוצא לו המישטר הקיים חוקר, המפיץ אידאולוגיה מתאימה לו. בתקופה שבין שתי המלחמות (ששת-הימים ויום-הכיפורים) מצא המישטר של גולדה מאיר את יהושפט הרכבי. זה הטיף או לתורה של הערבים הם אנטי-ישימים, ששום שלום לא יתכן. במילא אין למי להחזיר שטחים תמורת שלום. היתה לו השפעה עצומה על המחשבה של המישטר, וכך הניח את הבסיס האינטלקטואלי למדיניות של גולדה, שהובילה במישרין אל בתי-הקברות של יוסי-הכיפורים. מאז מנסה הרכבי לכפר על עוון זה.

מישטר ימני קיצוני מוכן תמיד לתת פרס עבור תמיכה אינטלקטואלית משמאל. והוא מוצא תמיד שמאלנים המוכנים להגיש את השרות המבוקש. הפרופסור מנחם מילטון יצר את התשתית לריכוזי הטוטאלי של הפלסטינים בשטחים הכבושים, וזכה בתמיכה הנלהבת של אנשי-שמאל כמו אלון הראבן וחברי מפ"ם.

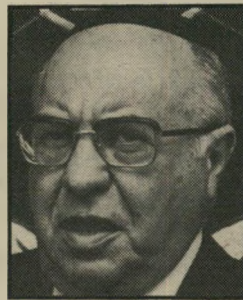
עכשיו ממלא בנבנישתי תפקיד דומה. הוא מגיח את התשתית האינטלקטואלית לסיפוח השטחים.

יש בצד השני מי שמקשיב לו. שמעתי מפי פקיד בכיר מאוד של אש"ף דברים חיוביים על מירון. „שהיה סיפוח", אמר. „במוקדם או במאוחר יצטרכו הישראליים להעניק לערבים 601 כתי-בחייה. הרוביני יצטרכו שלנו כיריע. כיום שבו יישבו ככנסת וכו' פלסטינים. הם יעבירו חוק פשוט: לשנות את שם-המדינה

ארכיאולוגים מצריים גילו לאחרונה את קיבורה של רעמסט השלישי. כשפתחו את ארון-הזהב, מצאו כי גופו החנוט השתמר בצורה מושלמת. באמצעות תהליך סורי, שפותח במכון וייצמן, הצליחו להשיבו לחיים.

רעמסט פקח את עיניו, ובראותו את המרענים הישי-ראליים שאלו: „ומה שלום ידירי יוסף בורג? האם הוא עדיין שר הפנים בכנעון?"

זוהי בריחה עתיקה, כמו כהונתו של בורג עצמו. וכמו בריחה טובה, יש בה אמת. עדיין מוקדם להגיד אם שימעון פרס יהיה סגנו של יצחק שמיר בממשלה הבאה, או להיפך. אבל בטוח שיוסף בורג יכהן בה כשר.

בורג

אני משלים עם זה. אין מה לעשות. זוהי תופעת-טבע, שאי-אפשר להתגבר עליה. אך אני מבקש ככל לשון של בקשה: שלא יהיה אחראי למישטרה.

כי על עוד יהיה בורג אחראי למישטרה, לא יהיה בארץ שיוויון בין הערביינים. יהודי חילוני כי יתפרע בבתי-קפה, ישלך אבנים על נהגים ויכה את יריביו — יגורר לכלא ויובל לבית-המישפט. יהודי דתי כי יעשה את המעשים האלה ישוחרר בהתערבות הרבנים הראשיים, והקצין שעצר אותם יודח.

זוהי אמת פשוטה. לשם כך אין צורך בהוראה מפורשת של השר. די שהשר יבקר בתחנת-המישטרה, אחרי מאורע שכזה בכיקור-נימוסין, כדי שהקצין יודח. ודי ביריעה שמי שעוצר דתיים לא יעשה קאריירה במישטרה, ולעולם לא יהיה מפכ"ל, כדי למנוע כל פעולה כזאת. לא אתפלא אם יגייסו מכוניות-מישטרה כדי להביא אבנים לדתיים בפתח-תיקווה וככביש-רמות. אם לתקן את איתרתו המפורסמת של הלורד אקטון: „השילטון משחית, ושילטון ממושג משחית באופן מוחלט".

בורג היה תמיד צניקן גמור וחכיב. אבל עכשיו נוספה לתכונות אלה עזות-מצח מוחלטת. הוא נמצא בתפקיד זמן כה רב, עד כי הוא פשוט מצפנע על הכל. לא איכפת לו מה חושב הציבור, ומה נאמר בכלי-התיקשות, ומדור זה ככללם.

מישטרה הפועלה באווירה כזאת מוכרחה להתנוון. התהליך הזה נמצא בעיצומו. כסופו של דבר נצטרך להכריע בין השניים: בורג החכיב מכאן ומישטרה הגונה מכאן.

לאן נגיע?

ידי ערבי מרמאללה אמר לי שהוא עוקב בראגה רבה אחרי מה שמתרחש עכשיו במדינת-ישראל.

„זה מתחיל בתל-אביב", הוא אמר, „אבל בסופו של דבר זה יגיע גם לרמאללה, לחברון ולנבלוס".

„אני חושב שאשר מגזים", ניסיתי להרגיעו.

„מגזים? הנה אי-אפשר לעצור את התהליך הזה. תחילה סוגרים את העיתון היהודי חדשות, אבל ברבות הימים יסגרו גם את אל-פגור במיזרח ירושלים!"

„אתה חושב שירחיקו לכת עד כדי כרי?" שאלתי בתדמה. „ועוד איך? המשיך כועם. „הנה גילוי מחתרת יהודית, ולא נתנו לחשודים להתראות עם עורכיהדין שלהם. אם זה ישתרש, ינהגו כך גם כלפי ערבים המבצעים פיגועים, ולא יתנו להם להיפגש עם עורכיהדינם!"

„זה כאמת יהיה רע", אמרתי.

„אחרי החשודים היהודיים אמר שבאחד הימים שכחו להביא לו אוכל במעצר", הוסיף ידירי. „אתה מתאר לעצמך לאן זה יוכל להביא? שלא יתנו אוכל לעצירים ערביים שיכו אותם? שיענו אותם כדי לסחוט מהם הודאות? צריכים לעצור את התהליך הזה מייד!"

הסכמתי.

„תאר לך שמחר יתחילו להרוס בתים של טרוריסטים יהודיים בעופרה ובקיריית-ארבע", אמר. „הרי לא יעבר זמן רב ויתחילו לפוצץ גם את בתיהם של הפידאיון שלנו!"

שאלתי אותו מה אפשר לעשות.

„צריכים להקים ועדה ציבורית של המתנחלים ואנשי גוש-אמונים, יחד עם אישים מן השטחים הכבושים, כדי להגן על הזכויות האזרחיות של חברי-מחתרת", אמר. „אני מציע שבראשה יעמדו כיהר אליקים העצני ובסאם אל-שכעה."

מירון אינו הפיך

מושינגטון מגיעות ידיעות מדיאנות.

מסתובב שם ידירנו מירון בנבנישתי, ובאמתחתו סקרים ומחקרים לרוב. כפיו מסר אחד פשוט: אין מה לעשות. סיפוח הגדה המערבית הוא עובדה מוגמרת. התהליך הוא „בלתי-הפיך". לא נותר אלא לספח סופית את השטחים הכבושים, להחיל עליהם את החוק והמישפט של מדינת-ישראל, ולהיאבק על זכויות-האדם של התושבים הפלסטיניים שם.

זוהי בשורה מתוקה לרבים. לכל הליברלים ואנשי-הקידמה היהודיים והלא-יהודיים, זה פותר בעיה כאובה. בארצות-הברית אי-אפשר לעשות קאריירה פוליטית מבלי ללקק את המגפיים של השילטון הישראלי, אבל לאדם בעל-מצפון קשה לקבל את רעיון אריישראל השלמה וריבוי העם הפלסטיני.